



TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 19365
Tarih : 02.08.2021

10/4490

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gün itibariyle küresel bir sorunun ülkeye yansımalarının çok ötesine geçen uyuşturucu ve bağımlılık sorunu; yoksulluk, işsizlik, cezasızlık, ekonomik kriz, psiko-sosyal destek mekanizmalarının yetersizliği gibi ciddi yapısal sebeplerle katlanmaktadır. Salt bir halk sağlığı sorunu olmanın ötesine geçerek toplumsal kriz aşamasına ulaşan zikrolunan mesele, son günlerde magazin boyutta sunulan “uyuşturucu operasyonlarıyla” birlikte bir kez daha toplumun gündemine girmiştir. Uyuşturucu ve bağımlılık krizini yalnızca bir asayiş sorunu olarak görmenin ötesine geçilmesi elzemdir. Başta çocuklar ve gençler başta olmak üzere topluma ve toplumsal ilişkilere bir “saldırı” olarak okunabilecek bu durumun altında yatan tüm nedenlerin araştırılması ve etkin mücadele yöntemlerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa’nın 98’nci, İçtüzüğü’nün 104’ncü ve 105’nci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.


Beritan GÜNEŞ ALTIN
Mardin Milletvekili

GEREKÇE

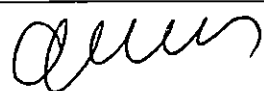
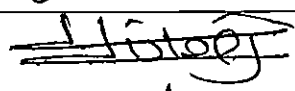
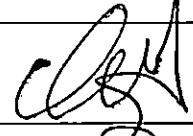
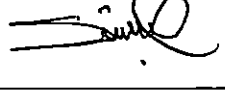
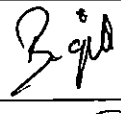
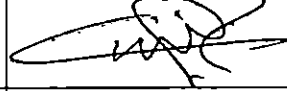
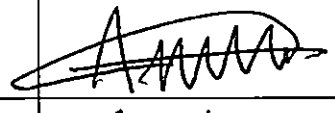
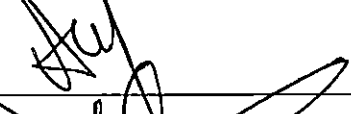
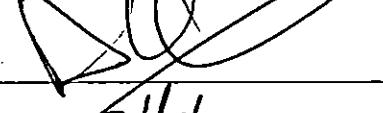
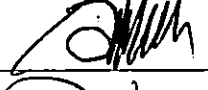
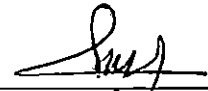
Türkiye’de son aylarda artış gösteren “uyuşturucu operasyonları”, uyuşturucu ve bağımlılık sorununu bir yandan magazinел bir boyuta sıkıştırırken diğer yandan kimi politik güç ve/veya klik kavgalarını tüm çıplaklığıyla görünür kılmaktadır. Bu durum aynı zamanda, Avrupa Polis Teşkilatı (Europol) ve Avrupa Uyuşturucu ve Uyuşturucu Bağımlılığını İzleme Merkezi (EMCDDA) tarafından yayımlanan raporlarda da belirtildiği üzere, Türkiye’nin küresel uyuşturucu trafiğinde “kilit” bir konuma sahip olduğunu bizlere hatırlatmış; bağımlılık ve uyuşturucu ile topyekûn mücadelenin gerekliliğini bir kez daha toplumun gündemine getirmiştir. Ancak, Türkiye’de uzun yıllardır yapıldığı üzere, bağımlılık mefhumunu salt bir asayiş sorunu olarak görmek, meselenin çok boyutlu nedenlerini ve bununla bağlantılı olarak çok boyutlu çözümlerini görünmez kılmaktadır. Zira uyuşturucu ve bağımlılık olgusunun bireysel bir mesele olmanın ötesinde ekonomik, sosyolojik, pedagojik, psikolojik ve elbette ki politik sebepleri olduğu tespitini yapmadan atılacak her adım, esasla değil görünür olanla mücadele etmek anlamına gelmekte ve toplumsal bir kriz halini almış olan mezkûr problemin katlanarak büyümesine sebep olmaktadır.

Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından yayımlanan 2025 Türkiye Uyuşturucu Raporu’na göre; 2018 yılında bir buçuk ton civarında yakalanan kokain miktarı 2024’te üç tonu aşmış, 2018 yılında altı yüz kilo civarında olan yakalanan metamfetamin miktarı ise 2024’te otuz dört tona yaklaşmıştır. Birçok araştırmaya göre ülke genelinde 2 milyona yakın bağımlı ve bağımlılık riski taşıyan kişi olduğu tahmin edilmektedir. Bunun tüm toplumsal yaşama olan olumsuz etkilerine paralel olarak çocuklar, gençler ve kadınlar bu krizden en çok etkilenen toplumsal grupların başında gelmektedir. Uyuşturucuya bağlı ölümlerde Türkiye’nin dünya sıralamasında ilk sıralarda yer almasına rağmen, ilgili kamu kurumları nitelikli, bilimsel ve ayrıştırılmış verileri kamuoyu ile paylaşmamakta, uyuşturucuyla etkin mücadeleyi bir asayiş meselesi olarak görmekte ısrar etmektedir.

Gerekli verilerin toplumla ve konuya dair çalışmalar yürüten sivil toplum kuruluşlarıyla paylaşılmaması, ilgili sorunu adeta bir bilinmezlik perdesinin arkasına almaktadır. Tüm bunlara rağmen, Kürtlerin yoğun yaşadığı kentlerde yapılan kimi saha çalışmalarına göre bağımlılık riski taşıyan çocuklarda uyuşturucuya başlama yaşı 12’ye kadar düşmüşken, Türkiye genelinde bu ortalama 16 bandındadır. Bahsedilen olguya dair tüm toplumu ve ülkeyi yatay kesen kimi nedenler bulunmakla birlikte, bu bölgesel farklılıklar hesaba katılmadan atıldığı belirtilen veya atılacak adımların eksik kalacağı da bugünden sabittir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı, madde bağımlılığı tedavisi ve rehabilitasyonu tamamlanan çocukların sosyal uyumlarını desteklemek misyonuna sahip Çocuk Destek Merkezlerinin sayısının sadece 13 ile sınırlı olması, bu kurumların zikredilen bölgesel koşullara cevap verecek orantıda dağılmaması ve bu kurumlarda çocukların uyuşturucu maddelere rahatça erişebildiklerine dair ciddi iddiaların varlığı; çocuk sağlığı ve gelişimi ile birlikte topyekûn bir halk sağlığı sorununa karşı sergilenen yaklaşımın ciddiyet düzeyini göstermektedir.

Çocuklara ek olarak, ülke nüfusunun en az yüzde 20'sini oluşturan gençler uyuşturucu ve bağımlılığın temel hedeflerinden olduğu için, kamu kurumlarının bu hedef gruba dönük ciddi çalışmalar yürütmesi gerekmektedir. Ancak gençlere dönük çalışmaların merkezi idaredeki karşılığı olan Gençlik ve Spor Bakanlığının 2026 yılı bütçesinin programlara göre dağılımında, "Bağımlılıkla Mücadele" başlığına sadece yüzde 0,02 pay ayrılması; AMATEM'lerin sayısının azlığı ve kimi araştırmalarda belirtildiği üzere bu merkezlerdeki tedavi başarı oranının yüzde 10'un dahi altında olması, bağımlılık krizinin çözümden uzak bir şekilde "sürdürülebilir kriz" aşamasında seyrettiğinin en net kanıtıdır.

Tüm bunlar ışığında; ülkede bir halk sağlığı sorunu olmanın ötesine geçerek toplumsal bir kriz boyutuna ulaşan uyuşturucu ve bağımlılıkla topyekûn mücadelenin yol ve yöntemlerini araştırmak; krizin altında yatan yoksulluk, umutsuzluk, geleceksizlik, yeni nesil çeteleşme gibi sistemik nedenleri açığa çıkarmak amacıyla Meclis Araştırması açılması elzemdir.

1	PERİHAN KOCA DOĞAN	MERSİN	
2			
3	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
4	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
5	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
6	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
7	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
8	CELAL FIRAT	İSTANBUL	
9	SİNAN ÇİFTYÜREK	VAN	
10	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
11	ZÜLKÜF UÇAR	VAN	
12	YILMAZ HUN	IĞDIR	
13	NEJLA DEMİR	AĞRI	
14	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
15	ALİ BOZAN	MERSİN	
16	DİLAN KUNT AYAN	ŞANLIURFA	
17	GÜLDEREN VARLI	VAN	
18	MEHMET KAMAÇ	DİYARBAKIR	
19	SABAHAT ERDOĞAN SARITAŞ	SİİRT	
20	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	